

ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ «SOMATO»

Adresa organizației: str. Șevcenco 23 A
Mun. Bălți, 3100-MD
Republica Moldova

Adresa juridică: str. Suceava 19 ap.4
Mun. Bălți, 3100-MD
Republica Moldova

Tel/fax: +373 231 35089
BCA Banca Socială, Bălți
BSOCMD2X704
f/c 17133125

c/d: 222470401686

E mail: somato@somato.md

Web site: www.somato.md

ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ «SOMATO»

Asociația "Somato" a fost fondată la 19 ianuarie 1999.

Asociația are 10 membri activi și 26 membri pasivi.

Numele și funcția conducătorului organizației:

Numele conducătorului: Chihai Jana	Funcția : Președintele Organizației, Manager de planificare strategică, psihiatru - psihoterapeut, Magistru în advocacy și politici publice
---------------------------------------	--

Organizația este:

X asociație obștească

Tipul organizației:

locală

Raza de activitate a organizației:

mun. Bălți, partea de Nord și de centru
al Republicii Moldova

Raport de activitate 2009 Organizația Obștească Somato

Asociația "Somato" a fost fondată la 19 ianuarie 1999 și înregistrată oficial cu certificatul de Stat Nr. 86 la 18 februarie 1999.

AO "Somato" promovează din septembrie 2000 o viziune nouă în domeniul de asistență psihiatrică - Serviciile Comunitare de Sănătate Mintală. Aceasta se include în conceptul general al Reformei în Sănătatea Mintală din Moldova, descris în „**Politica Națională a Sănătății**”, capitolul XII „*Asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mintale*”, care a fost aprobată prin hotărâre de guvern în aprilie 2007, și inițiază o ramură a psihiatriei - cea comunitară. AO „Somato” a contribuit la crearea acestui document, și anume prin demonstrarea

durabilității și cost-eficienței serviciilor comunitare de sănătate mintală, oferirea experiențelor dobândite și a bunelor practici, precum și contribuția la inițierea și susținerea reformei în domeniul respectiv. Președintele Somato participă la multiplele grupuri de lucru create în cadrul Ministerului Sănătății cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății, pentru modificarea legislației, crearea diverselor acte normative și mecanismelor de finanțare din domeniu și a fost selectată ca manager național a proiectului Pactului de Stabilitate în ESE "Fortificarea coeziunii sociale prin deplasarea de la îngrijiri în instituții la îngrijiri în comunitate pentru copii cu dizabilități".

AO „Somato” face parte din diverse coaliții și alianțe așa cum: ECCL (European Coalition for Community Living) cu sediul la Brussel, Belgia, Alianța antistigma din Moldova, Rețea ONG-urilor din domeniul social și APSCF din Moldova.

ACTIVITĂȚILE DE BAZĂ ALE "SOMATO"

Experiența și activitățile de bază a organizației Somato sunt:

- *crearea serviciilor comunitare noi de Sănătate Mintală* – prin diverse proiecte s-au creat: „Centrul de Sănătate Mintală Somato” în Bălți, care în 2004 a fost transformat în instituție publică medico-socială de stat și care este un model de servicii inclus în Reforma din domeniu, pentru crearea ulterioară prin toată Moldova; „Centrul Comunitar de Sănătate Mintală” din Ungheni – care a început lucrul său în iunie 2007 și este transformat într-o subdiviziune a IMSP Spitalul Raional Ungheni cu finanțare de la Compania de Asigurări Obligatorii în Medicină; a creat în 2 spitale de psihiatrie din Bălți și Orhei și 3 centre comunitare din Chișinău, Bălți, Ungheni 14 cabinete de terapie ocupațională și ergoterapie, care este un serviciu adițional, ce se include în reabilitarea psihosocială a bolnavilor cu probleme de sănătate mintală; a contribuit ca copartener la crearea Centrului pentru Copii și Tineri cu dizabilități mixte severe „Danco”, care și-a început activitatea la 1 iulie 2009 și Centrului Ergosocial „Socium”. La moment în cadrul unui proiect moldo-olandez, finanțat de Delegația Comisiei Europene în Moldova se crează 4 apartamente protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală în municipiul Bălți, iar în cadrul altui proiect, finanțat de Keystone Human Services International – echipă mobilă.

- *protecția Drepturilor Omului pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală* – în decembrie 2005 a fost creat **Centrul Advocacy în Sănătatea Mintală din Bălți, care se află în incinta primăriei mun. Bălți, la etajul 4 în biroul 424**. Acest serviciu este creat grație Memorandumului de Colaborare a Primăriei cu AO „Somato”. În cadrul acestui serviciu sunt promovate instruirii și consultanța diversă în domeniul Drepturilor Omului, la fel sunt colectate cazurile și plângerile conflictuale a persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Pe parcursul acestui an în incinta Centrului Advocacy au fost promovate 8 treninguri, 9 seminare, 3 mese rotunde și 7 focus group pentru diverse cercetări.

- *informarea în domeniul Sănătății Mintale* – organizația promovează diverse treninguri în domeniul sănătății mintale, advocacy și abilitare cu puterea a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, drepturile omului, serviciilor comunitare de sănătate mintală, activități de reabilitare psihosocială, elaborarea și distribuirea materialelor informative (ziare, booklete, flayere buletine) ș. a.;

- *advocacy și influențarea schimbărilor politice în domeniul de Sănătate Mintală* – la acest capitol lucrează toată organizația, și în ultima vreme, pe parcurs a 3-4 ani, în special experții Centrului Advocacy. Aceasta se realizează prin intermediul diverselor

instrumente advocacy ca mese rotunde, dispute, ateliere de lucru cu diferiți profesioniști și beneficiari, emisiuni TV și radio, elaborare a materialelor promoționale, colectarea părerilor despre sănătatea mintală. Au fost editate ghidul „Cum să organizăm o campanie antistigma” și 4 cărți de buzunar „Îngrijirea în boli mintale”, „Stigma și Sănătatea Mintală”, „Prevenirea în boli mintală”, „Aspecte legislative ce țin de Sănătatea Mintală”, „Atlasul serviciilor de sănătate mintală din Moldova”, „Servicii Comunitare de Sănătate Mintală”, „Ghid de reabilitare psihosocială și terapie ocupațională”, un șir de buletine, ziare flayere, booklete tematice ș. a. Un obiectiv important al activității organizației este monitorizarea și evaluarea sistemii de asistență psihiatrică în Republica Moldova și problemele, care apar în domeniul organizării serviciilor și a persoanelor cu probleme de sănătate mintală.

S-a studiat nivelul stigmatizării în comunitate a acestor bolnavi și accesul la servicii medicale generale, la fel s-a efectuat un studiu asupra aspectului calitativ și cantitativ al serviciilor existente de Sănătate Mintală în Republica Moldova. A fost promovată evaluarea medico-psihologico-socială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală din Internatul Psihoneurologic din mun. Bălți și identificarea necesităților rezidenților și familiilor acestora. Scopul cercetărilor este de a putea depista problemele existente din interiorul sistemii și a le pune la agenda zilei, pentru a influența schimbările și reformele politice.

- *analiza și reformarea politicilor în domeniul de Sănătate Mintală* – în cadrul organizației, și în special prin intermediul Centrului Advocacy s-au realizat diverse studii calitative și cantitative în domeniul serviciilor de SM, și anume a calității lor; a nivelului de acces la serviciile medicale generale a persoanelor cu probleme de SM; a nivelului de Stigma în comunitate privind persoanele cu probleme de SM; a organizațiilor de stat și neguvernamentale prestatoare de servicii pentru persoane cu probleme de SM ș. a. Aceste rezultate au fost publicate și puse la dispoziția organelor de resort, precum și comunității întregi prin intermediul ziarelor, materialelor promoționale, internet resurselor așa ca: www.somato.md, www.comunicate.md, www.deca.md, www.civic.md etc.. Un lucru foarte important este că AO „Somato” este inclusă la Ministerul Sănătății ca organizație-furnizor, care deține informație și experiență în domeniul organizării serviciilor comunitare de SM. Președintele AO „Somato”, care este psihiatru și psihoterapeut, doctorand în Sănătate Publică și Management și magistrul în advocacy și politici publice, experții din cadrul Centrului Advocacy sunt incluși în grupul de lucru a Ministerului Sănătății și contribuie la elaborarea „Mecanismelor de dezvoltare a serviciilor de Sănătate Mintală bazată pe principii comunitare în Republica Moldova.”, la criteriilor de acreditare a serviciilor de sănătate mintală, la standardele minime de calitate a serviciilor de sănătate mintală regulamentele și mecanismele de finanțare a serviciilor noi incluse în ierarhia sistemică a serviciilor de sănătate mintală din RM conform prezentei reforme, și grupul ce elaborează pașapoartele raioanelor privind asistența psihiatrică. La fel experții din cadrul asociației Somato au participat în grupul de lucru organizat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Keystone Human Services Moldova la elaborarea regulamentului tip de funcționare și standardelor de calitate a următoarelor servicii de sănătate mintală: apartamente protejate și echipe mobile de asistență la domiciliu.

- *sensibilizarea opiniei publice privind Sănătatea Mintală* – această direcție este una din cele mai primordiale în activitatea AO „Somato” și anume conceptul de bază al asociației ține de crearea serviciilor în comunitate în strânsă legătură cu educarea toleranței comunitare vis-a-vis de problemele de sănătate mintală. Una din primele experiențe în acest domeniu a fost organizarea campaniei de mediatizare „Împreună spre o viață mai bună”, care a fost organizată în parteneriat cu OO „Femeia și Copilul, Încredere și Sprijin” din Criuleni și Agenția de știri independentă „DECA - press” din Bălți; proiectul „Prin mobilizare comunitară spre incluziune socială” în cadrul căruia a fost organizat, împreună cu „DECA - press” și Primăria municipiului Bălți, acțiunea de caritate „De la fiecare

câte un bănuț” și campania de mediatizare și informare „Prin mobilizare comunitară spre incluziune socială”; campania de sensibilizare „Tu tot ai dreptul!”, care s-a realizat prin intermediul editării diverselor materiale promoționale, prin participarea la emisii în direct la televiziunea locală, derularea spoturilor audio și video, prin implicarea beneficiarilor nemijlocit în procesul de luare a deciziilor.

A fost promovată campania de informare „Șanse egale pentru fiecare” cu sloganul „Să spunem „Nu” excluderii sociale”, în mun. Bălți, au fost editate buclele cu istorii de succes a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, s-a desfășurat o masă rotundă „Excluderea socială un fenomen intolerabil în societate”.

În premieră, în Republica Moldova, a fost organizată, „Săptămâna Sănătății Mintale”. Acțiunea a fost organizată între 5 și 9 octombrie 2009 de Asociațiile „Somato” din Bălți și „Armonie” din Chișinău în contextul Zilei Mondiale a Sănătății Mintale, care este consemnată în lume, în fiecare an, la 10 octombrie.

„În cadrul „Săptămânii Sănătății Mintale” a fost organizată o campanie de sensibilizare pentru a atrage atenția opiniei publice asupra situației și asupra anumitor fenomene negative cum ar fi stigmatizarea persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Campania a fost promovată pe Internet prin intermediul resurselor web ale Agenției DECA-press www.deca.md, serviciului www.comunicate.md, paginii www.somato.md și portalului www.civic.md.

Pe durata „Săptămânii Sănătății Mintale”, au fost desfășurate acțiuni social-culturale cu antrenarea beneficiarilor de servicii de sănătate mintală. Printre acestea se numără un festival de muzică au evoluat artiști profesioniști și amatori; o expoziție de tablouri și desene realizate de către beneficiari ai serviciilor de sănătate mintală.

A fost organizat talk-show-ul „Bună seara” (moderator: jurnalistul Mircea Surdu) de la TV „Moldova 1”, în cadrul căruia a fost luată în dezbateri probleme din domeniul sănătății mintale.

Grupul țintă al AO „Somato”:

1. beneficiarii serviciilor de sănătate mintală;
2. familiile, rudele și prietenii acestor persoane;
3. prestatorii de servicii tradiționale și profesioniștii din domeniul de sănătate mintală;
4. ONG-urile din domeniul sănătății mintale;
5. jurnaliștii și mass media în general;
6. APL-urile centrale și locale;
7. politicienii și guvernanții;
8. publicul general și comunitatea.

PRINCIPALELE SCOPURI ALE "SOMATO":

- atitudini și alternative noi în reabilitarea psihologică și psihoterapie;
- ecologia sănătății mentale și soluționarea problemelor în domeniul dat.

OBIECTIVELE DE BAZĂ ALE "SOMATO":

- Sensibilizarea comunității în problemele sănătății mentale;
- Promovarea și valorificarea cunoștințelor ce vizează domeniul dat;

- Implementarea modalităților de tratament prin Psihoterapie, Socio- și Somato- Analiză;
- Asistență medicală și socială a persoanelor cu probleme a sănătății mentale;
- Transparența informației despre deficiențe intelectuale.

Experiența asociației noi dorim s-o demonstrăm și s-o promovăm în Moldova. Pe parcursul a 10 ani noi am atras diverse finanțări pentru implementarea scopurilor propuse de organizație. Pe parcursul acestor ani organizația a avut ca partener fidel Primăria municipiului Bălți, Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii, protecției Sociale și Familiei. Grație acestor parteneriate în anul 2009 au fost realizate următoarele proiecte:

1. februarie 2007 – ianuarie 2009, proiectul **„Susținerea Reformei în Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)”**, finanțat de DDC Moldova, Suma – 2,480,005 MDL.
2. august 2009 – ianuarie 2010, extinderea proiectului **„Susținerea Reformei în Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)”** faza II finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Colaborare în Moldova, Suma – 1,613,410 MDL.
3. februarie 2008 – februarie 2012 **„Dezvoltarea și pilotarea apartamentelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Republica Moldova.”** - finanțat de Delegația Uniunii Europene în și cofinanțat de Mental Health Initiative Open Societe Institute, Budapest Hungary, Suma – 294 629,08 EURO
4. martie 2009 – august 2011, proiectul **„Dezvoltarea sistemii serviciilor comunitare de Sănătate Mintală în Moldova”** finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Colaborare în Moldova, Suma – 6,406,757 MDL.
5. august 2009 – octombrie 2009 proiectul, **„Extinderea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități”** -finanțat de Keystone Human Services Moldova, Suma – 61,722 MDL.

Bugetul anual al AO „Somato” pentru anul 2009

Denumirea proiectului	Finanțator	Durata proiectului	buget total al proiect.	Buget pe 2009 ((MDL)	Sold la finele 2009
„Susținerea Reformei în Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)”	Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Colaborare in Moldova	februarie 2007 – ianuarie 2009	2,480,005 lei	7102 lei	-
„Susținerea Reformei in Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)” faza II	Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Colaborare în Moldova	august 2009 – ianuarie 2010	1,613,410 lei	1532245,7 lei	81164,30 lei
„Dezvoltarea și pilotarea apartamentelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Republica Moldova.”	Delegația Uniunii Europene in Moldova	februarie 2008 – februarie 2012	294 629,08 EURO	381765,67 lei	27282,37 lei

"Dezvoltarea sistemelor serviciilor comunitare de Sănătate Mintală în Moldova"	Agencia Elvețiană pentru Dezvoltare și Colaborare în Moldova	martie 2009 – august 2011	6,406,757 lei	1704807 lei	292307,89 lei
"Extinderea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități"	Keystone Human Services Moldova	august 2009 – octombrie 2009	61,722 lei	61,722 lei	-
Total:				3687642,37 lei	400754,56 lei

Proiectele implementate de catre AO „Somato” pe parcursul anului 2009

Denumirea proiectului: „*Susținerea Reformei în Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)*”

Durata: februarie 2007 – ianuarie 2009

Finanțator:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agencia Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare

Scopul:

Ridicarea calității vieții prin reabilitarea psihosocială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală din spitale de psihiatrie, internatele psihoneurologice și centre comunitare de Sănătate Mintală prin implicarea lor în activități ocupaționale, precum și îmbunătățirea serviciilor de SM prin sporirea performanțelor profesioniștilor din aceste instituții.

Obiective:

1. Efectuarea unei evaluări profunde a instituțiilor rezidențiale de SM, a spitalelor psihiatrice și a unei cercetări calitative și cantitative a persoanelor din interiorul acestora pentru a identifica impactul dorit la aplicarea terapiei ocupaționale și scopul lor.
2. Îmbunătățirea cunoștințelor în reabilitare psihosocială și ergoterapie în sistemul de asistență psihiatrică prin crearea de treneri locali și realizarea unui ciclu de instruire pentru profesioniștii din domeniu și crearea actelor normative ce reglementează terapia ocupațională.
3. Organizarea terapiei ocupaționale și atelierelor ergoterapeutice în sistemul spitalicesc de sănătate mintală (SM) (Bălți, Orhei) pentru îmbunătățirea managementului pacienților cu dizabilități mintale bazat pe necesități.
4. Organizarea a unui serviciu adițional de ergoterapie (reabilitare vocațională și terapiei ocupaționale) la centrele comunitare de SM existente în Bălți, Ungheni și Chișinău pentru îmbunătățirea calității acestor servicii ai psihiatriei comunitare.

5. Organizarea atelierelor protejate ergoterapeutice în 5 internate psihoneurologice (IPN) pentru îmbunătățirea procesului de reabilitare psihosocială și reintegrare și resocializare a rezidenților din interiorul lor.

În această perioadă de implementare a proiectului au fost finalizate următoarele activități:

1. crearea în 2 spitale de psihiatrie a 11 cabanete de terapie ocupațională și ergoterapie în fiecare secție a acestor spitale.
2. crearea terapiei ocupaționale în CCSM din Bălți, Ungheni și Chișinău.

Rezultatele proiectului includ:

1. **Indicatorii** de terapie ocupațională (ergoterapie) elaborați și implementați în instituțiile alese;
2. **Standarde și criterii** pentru servicii ergoterapeutice în instituțiile spitalicești, rezidențiale și comunitare de SM elaborate;
3. **O cercetare** a sistemului de asistență psihiatrică efectuat;
4. **Regulamente (3)** privind organizarea serviciului de terapie ocupațională, a atelierelor ergoterapeutice și a atelierelor protejate elaborate;
5. **Un modul opțional pentru pregătire universitară și postuniversitar în ergoterapie** pentru profesioniștii din domeniul asistenței sociale și medicale editat și propus spre implementare;
6. **Ghid practic de asistență ocupațională** în problemele de SM și maladii psihice pentru profesioniști;
7. Formarea a **3 treneri locali** în ergoterapie pentru constituirea echipei mobile de instruire; **15 departamente de terapie ocupațională și reabilitare vocațională** create în secțiile existente a acestor 2 spitale de psihiatrie;
8. **3 servicii de terapie ocupațională și reabilitare vocațională** create în centrele comunitare de SM în Ungheni, Bălți, Chișinău.
9. **Activități de instruire** în probleme moderne de ergoterapie și terapie vocațională în SM pentru 20 de persoane (câte 2 persoane din fiecare instituție)- viitorii ergoterapeuți;
10. **5 ateliere protejate ergoterapeutice** create în 5 IPN din RM la Bădiceni, Bender, Brânzeni, Cocieri, Tiraspol.

Extinderea proiectului: „*Susținerea Reformei în Sănătatea Mintală (Terapie Ocupațională)*” faza II

Durata: august 2009 – ianuarie 2010

Finanțator:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare

Scopul:

Ridicarea calității vieții prin reabilitarea psihosocială a persoanelor cu probleme de sănătate mintală din spitale de psihiatrie, internatele

psihoneurologice și centre comunitare de Sănătate Mentală prin implicarea lor în activități ocupaționale, precum și îmbunătățirea serviciilor de SM prin sporirea performanțelor profesioniștilor din aceste instituții.

În perioada de implementare a proiectului au fost preconizate următoarele activități:

1. Organizarea unui ciclu de instruire continuă pentru colaboratorii centrelor comunitare din Bălți și colaboratorii Internatelor Psihoneurologice din țară.

Agenda instruirii pentru colaboratorii centrelor "Danco" și "Socium" este următoarea:

MODULUL I "Îngrijiri comunitare pentru Persoanele cu Probleme de Sănătate Mentală" partea I – 13.08.09 – 15.08.09

MODULUL II "Îngrijiri comunitare pentru Persoanele cu Probleme de Sănătate Mentală" partea - 10.09 - 12.09.2009

2. Organizarea unui ciclu de instruire, format din cîte un training a cîte 3 zile pentru psihologi și asistenți sociali din cadrul centrelor comunitare din mun. Balti.

Training pentru psihologii din Centrele Comunitare din mun. Balti

"Particularitățile de lucru a psihologului în serviciile comunitare" 17.09 - 19.09.2009.

Training pentru asistentii sociali din Centrele Comunitare din mun. Balti

"Particularitățile de lucru a asistentului social în serviciile comunitare" 24.09 – 26.09.2009

3. Organizarea unui ciclu de instruire continuă pentru colaboratorii Internatelor Psihoneurologice din țară.

Agenda instruirii pentru colaboratorii Internatelor Psihoneurologice este următoarea:

Modulul I – **"Reforme și tendințe noi de asistență medico-socială a Persoanelor cu Probleme de Sănătate Mentală în RM."** pentru managerii IPN, 3 – 4 decembrie 2009 în incinta Hotelului Cosmos din mun. Chișinău;

Modulul II - **"Reforme și tendințe noi de asistență medico-socială a Persoanelor cu Probleme de Sănătate Mentală în RM."** pentru managerii IPN – 10-11 decembrie 2009 în incinta Hotelului Basarabia, mun. Bălți.

4. Instruire pentru formatori - **"Dezvoltarea abilităților de lucru cu Persoanele cu Probleme de Sănătate Mentală"**, pentru personalul medical inferior și mediu din IPN – 3 – 4 decembrie 2009 în incinta Centrului de Sănătate Mentală Somato, mun. Bălți cu vizită serviciilor comunitare sociale din municipiu.

Treningul I - **"Elemente de asistență a Persoanelor cu Probleme de Sănătate Mentală în serviciile rezidențiale și comunitare în RM"**, pentru personalul

mediu și superior medical al IPN - gr. 1 (IPN Brînzeni, Bădiceni) – 17-18 decembrie în incinta Centrului de Sănătate Mentală Somato, mun. Bălți cu vizită serviciilor comunitare sociale din municipiu.

Treningul II - “Elemente de asistență a Persoanele cu Probleme de Sănătate Mentală în serviciile rezidențiale și comunitare în RM”, pentru personalul mediu și superior medical al IPN - gr. 2 (IPN Cocieri, Hîncești) – 21-22 decembrie în incinta Hotelului Cosmos din mun. Chișinău;

5. Contribuirea la echiparea și mobilarea Centrului Ergosocial „Socium” din mun. Bălți. Centrul se află pe strada Șevcenco 23 C și se crează prin proiect aparte de către Primăria mun. Bălți cu suportul FISM pentru componentul de renovare, iar din proiectul respectiv mobilierul, echipamentul, precum instruirea și baza legislativă.

6. Contribuirea la echiparea și mobilarea Centrului „DANKO” din mun. Bălți. Centrul se află pe strada Șevcenco 23 C și se crează prin proiect aparte de către Primăria mun. Bălți cu suportul FISM.

7. traducerea „Suportului de curs în reabilitare psihosocială și terapie ocupațională”.

8. Organizarea și desfășurarea campaniei advocacy, consacrată Zilei Mondiale a Sănătății Mentale (octombrie), care a constituit din următoarele elemente:

Între 5 și 10 octombrie a fost desfășurată „Săptămâna Sănătății Mintale”, în contextul Zilei Mondiale a Sănătății Mintale, care este consemnată în lume, în fiecare an, la 10 octombrie. Pe durata unei săptămâni a fost derulată campania media-atistigma cu genericul **„Să oferim o șansă fiecăruia”**.

Au fost realizate următoarele activități:

Startul „Săptămânii Sănătății Mintale” a fost dat la 5 octombrie în cadrul unei conferințe de presă la Agenția Infotag din Chișinău;

La 5 octombrie, în cadrul emisiunii „Obiectiv Europa” („TV 7 / NTV”) a fost pus pe post un reportaj despre eforturile Asociației SOMATO în vederea testării unui proiect în R. Moldova care constă în oferirea de „locuințe protejate” persoanelor cu probleme de sănătate mintală;

- 6 octombrie. Deschiderea oficială a Centrului de zi pentru copii și tineri cu dizabilități mixte severe „Danko” din Bălți. În aceeași zi, la Centrul „Danko” și Centrul „SOMATO” va fi organizată acțiunea „Ziua ușilor deschise”;
- Difuzarea buletinului electronic „SOMATO-info”, care conține știri și materiale informaționale despre sănătatea mintală. Buletinul va fi transmis jurnaliștilor și profesioniștilor din domeniul sănătății mintale;
- Pe durata campaniei, la „Radio Moldova”, Radio „Noroc”, TV „Moldova 1” și **„PRO TV Chișinău”** a fost difuzat un spot TV și radio cu mesaj antistigma;

- Campania la fel a fost promovată pe Internet prin intermediul resurselor web ale Agenției DECA-press (www.deca.md), serviciului www.comunicate.md, paginii www.somato.md și portalului www.civic.md.
- La 7 octombrie a fost organizat un concert pentru beneficiarii serviciilor de sănătate mintală din Moldova - Festivalul „**Pentru Voi!**”, cu participarea artiștilor profesioniști și amatori din R. Moldova, precum și organizarea unei expoziții cu lucrări ale discipolilor serviciilor respective, beneficiari ai spitalelor de psihiatrie, școlilor internat specializate și internatelor psihoneurologice din țară:

1. Concertul cu genericul „**Creația întru susținerea persoanelor cu probleme de sănătate mintale**” a avut loc pe data de 7 octombrie la ora 12:00 în incinta Palatului Feroviarilor din Chișinău (bdul. Decebal 2).

La concert au participat :

- reprezentanți și beneficiari a Centrelor conumitate din mun. Bălți și Ungheni;
- reprezentanți și beneficiari a Internatelor pentru copii din Orhei și Hincești;
- reprezentanți și beneficiari a Internatelor specializate din Republica Moldova
- reprezentanți și beneficiari a Internatele Psihoneurologice;
- reprezentanți și beneficiari a Spitalele de Psihiatrie.

2. Expoziția de lucrări „**Armonie și creație**” realizate de beneficiari ai serviciilor de sănătate mintală. Cele mai bune lucrări au fost premiate cu diploma și premii, iar cele mai bune trei instituții la fel au fost premiate cu cadouri;

Premiile au fost repartizate în felul următor :

Premii pentru instituții;

Premiul mare - Școala Internat Bulboaca

Locul I – Internatul pentru Băieți Orhei

Locul II – Internatul pentru fete Hincești

Școala internat pentru copii Telenești

Locul III – Spitalul de psihiatrie Bălți

Școala Internat pentru copii Sarata Galbenă

Printre premii au fost numărate DVD, televizoare, fier de călcat, uscător de păr, stereosistemă etc.

- La 16 octombrie a fost organizat talk-show-ul „Bună seara” (moderator: jurnalistul Mircea Surdu) de la TV „Moldova 1”, în cadrul căruia au fost puse în dezbateră problemele din domeniul sănătății mintale.
- Elaborarea materialelor promoționale și informaționale (ziar Advocacy, booklete, flyer, buletin Echilibru care au fost distribuite:
 - la registratura și au fost agățate pe tabla de publicitate la toate Asociațiile Medicilor de Familie (care sunt 5 la noi în municipiu);
 - la Secția Consultativă din cadrul spitalului;
 - la Instituția Medico - Sanitară Publică Spitalul de Psihiatrie – în fiecare secție, în sala de întâlniri cu rudele;

- la Centrul Advocacy în SM pentru toți vizitatorii; participanților la instruirile petrecute;
- studenților-voluntari de la Universitatea de Stat „Alec Russo”, facultatea psihologie și asistență socială;
- Școala internat auxiliară Nr. 1 din mun. Bălți;
- Centrul de Sanatate Mentală „Somato”
- Centrul pentru Copii și Tineri cu dizabilități mixte „Danco” tuturor doritorilor.

Denumirea proiectului: "Dezvoltarea și pilotarea apartamentelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Republica Moldova."

Durata: februarie 2008 – februarie 2012

Finanțator:

European Commission

Scopul: Dezvoltarea și pilotarea apartamentelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din partea de Nord a Republicii Moldova

Obiective:

1. Contribuirea la reducerea sărăciei în Republica Moldova, prin abilitarea cu putere a celei mai vulnerabile grupuri ale societății - persoanele cu boli psihice.
2. Crearea noii alternative de îngrijire a persoanelor cu probleme de sănătate mintală prin prevenirea instituționalizării și dezvoltarea serviciului de îngrijire la domiciliu.
3. Promovarea rolului societății civile în furnizarea de servicii sociale și dezvoltarea de politici sociale pentru persoanele cu dizabilități.

Grupul țintă:

1. Persoane cu probleme de sănătate mintală și deficiențe intelectuale, care au reședința în orașul Bălți.
2. Profesioniști din domeniul sănătății mintale și personalul din internatele psihoneurologice.
3. Administrații publice municipale și naționale, implicate în formarea politicii sociale pentru grupurile defavorizate social.

In perioada de implementare a proiectului au fost preconizate următoarele activități

1. Evaluarea situației actuale, în ceea ce privește persoanele cu probleme de sănătate mintală din Internatul Psihoneurologic din orașul Bălți.
2. Reconstruirea și echiparea a 4 apartamente oferite de Primăria mun. Bălți destinate pentru apartamente protejate.
3. Dezvoltarea rețelei de servicii și a documentației necesare pentru a lansa serviciul respectiv.
4. Selectarea personalului, trainerilor și vizite de studiu.
5. Furnizarea serviciului de locuințe protejate.
6. Perfectarea legislației referitoare la serviciul de locuințe protejate.

In perioada de implementare a proiectului ianuarie 2009 – decembrie 2009 au fost realizate următoarele activități:

1. Evaluarea situației actuale, în ceea ce privește persoanele cu probleme de sănătate mintală din Internatul Psihoneurologic din orașul Bălți.

Scopul cercetării: Evaluarea medico-psihologico-sociale a persoanelor cu probleme de sănătate mintală din Internatul Psihoneurologic din mun. Bălți și identificarea necesităților rezidenților și familiilor acestora.

Obiectivele:

1. Evaluarea socială, medicală și psihologică a 250 de persoane cu probleme de sănătate mintală (PPSM) din cadrul Internatului Psihoneurologic (IPN) din mun. Bălți;
2. Evaluarea socială a familiilor PPSM din IPN Bălți care provin din municipiul.
3. Analiza nevoilor, intervențiilor și planului de servicii care să sprijine PPSM și familiile acestora.
4. Elaborarea de recomandări pentru tipul de plasament alternativ pentru PPSM din IPN Bălți, care ulterior vor putea fi plasați în comunitate

Perioada de promovare a cercetării: Aprilie –Iunie 2009.

Eșantionul cercetării:

- 250 PPSM (cu diagnostic psihiatric stabilit în dosarul personal) din Internatul psihoneurologic mun. Bălți

Echipă de implementare: Echipa multidisciplinară de implementare a cercetării este alcătuită din:

- psiholog – 3
- asistent social – 3
- psihiatru – 2

Metodologia cercetării:

- a. Structurarea echipei:

- a. Se formează sub-echipe de catre un asistent social si un psiholog, care vor fi responsabile de evaluarea rezidenților.
- b. Fiecare sub-echipa/grup are un leader.
- b. Planificarea evaluării rezidenților:**
 - a. Familiarizarea cu grupul de rezidenți
 - b. Planificarea unor sesiune de observație in diferite medii, la diferit activități
 - c. Planificare unor sesiuni interactive, discuții, in care membrii echipei pot interacționa cu beneficiarii
 - d. Planificarea sesiunilor de evaluare individuala
 - e. Colectarea de informații relevante din fisele instituției.
- c. Planificarea evaluării familiilor:**
 - a. Familiarizarea cu grupul de rezidenți
 - b. Identificarea domiciliului rezidenților din Bălți si confirmarea adresei părinților
 - c. Pregătirea vizitei prin cunoașterea rezidentului, încercând sa rețineți cat mai multe informații despre el sau ea. Daca este posibil si părinții nu l-au văzut de mult timp încercați sa aveți o poza recenta a beneficiarului pentru a o oferi părintelui.
 - d. Se documentează in formular toate informațiile culese la scurt timp după vizita.
 - e. Se planifica ședințe de management de caz cu sub-echipele care se ocupa de evaluarea beneficiarilor.
- d. Planificarea de ședințe de management de caz pentru fiecare beneficiar.** Analiza nevoilor, a intervențiilor si evident recomandarea pentru viitorul plasament si servicii.

2. Reconstruirea și echiparea a 4 apartamente oferite de Primăria mun. Bălți destinate pentru apartamente protejate

Aceasta activitate a inceput cu semnarea la 12 Mai 2009 a unui agreement între GIP Hilversum și Centrul de Sănătate Mentală Somato, care este o instituție de stat municipală, în componenta caruia se vor afla apartamentele protejate pentru 16 persoane cu probleme de sănătate mintală

Aceste apartamente sunt proprietati municipale, care au fost transmise de catre Primaria spre Centrul de Sănătate Mentală Somato la randul său instituție publică. Adică apartamentele la finele proiectului vor fi un serviciu public (de stat).

La momentul de față au fost finisate proiectele tehnice pentru 3 apartamente și au fost completate dosarele pentru licitație. La fel se duc negocieri cu secția Proprietate Municipală Bălți pentru al patrulea apartament.

Denumirea proiectului: "Dezvoltarea sistemii serviciilor comunitare de Sănătate Mintală în Moldova"

Durata: martie 2009 – august 2011

Finanțator:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare

Scopul proiectului: Crearea, pilotarea și extinderea unui sistem nou, adecvat și multifuncțional a Serviciilor Comunitare de Sănătate Mentală în Moldova.

Obiective:

1. elaborarea mecanismelor și instrumentelor de dezvoltare a Serviciilor Comunitare în domeniul Sănătății Mentale, în contextul realizării prevederilor capitolului XII a Politicii Naționale de Sănătate vizând asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mentale;
2. elaborarea unui model de organizare, funcționare și finanțare a serviciilor medico-sociale de Sănătate Mentală în cadrul Sistemului de Sănătate din Republica Moldova.
3. instituirea Centrului Național de Sănătate Mentală în municipiul Chișinău, ca centru cu atribuții de coordonare metodologică și de formare a specialiștilor în domeniu, în conformitate cu standardele internaționale și ca centru pentru tratament, reabilitare și informare a persoanelor cu probleme de sănătate mentală;
4. elaborarea programului de instruire în domeniul psihiatriei comunitare pentru tinerii profesioniști (psihiatri, medici generaliști) prin ajustarea curriculei universitare a USMF „N. Testemițanu” și realizarea cursurilor de instruire în domeniu;
5. realizarea unei campanii de informare națională pentru cetățenii Republicii Moldova în domeniul îngrijirilor comunitare de sănătate mentală.

Activități:

1. Coordonare a activităților cu Ministerul Sănătății, dialogul politic.
2. Crearea echipei de lucru pentru elaborarea Conceptului Național de dezvoltare a serviciilor de Sănătate Mintală în Republica Moldova
3. Stabilirea criteriilor de acreditare a serviciilor comunitare de sănătate mintală.
5. Dezvoltarea curriculum-ului a serviciilor comunitare de sănătate mintală pentru specialitatea Psihiatrie.
6. Crearea comisiei de validare.
7. Stabilirea memorandumului de înțelegere între părțile interesate implicate.
8. Stabilirea proiectului (document) de reglementare a instituției medico-sociale a Centrul comunitar de Sănătate Mintală și a mecanismelor de finanțare corespunzătoare pentru CCSM bazate pe serviciile de pilotare.
- 9 Organizarea de ședințelor ministeriale pentru a discuta documentelor redactate.
10. Efectuarea de studiilor de fezabilitate.
11. Identificarea locație pentru CCSM de la Chișinău.

12. Elaborarea și publicarea ghidului "Reabilitarea în sănătate mintală"
13. Elaborarea și publicarea ghidului "Menagementul de caz"
14. Elaborarea și publicarea de buletine de știri.
15. Elaborarea ghidului "Terapia Comunitară afirmativă"

Grupul țintă:

Beneficiarii direcți:

- Ministerul Sănătății al RM;
- Colaboratorii catedrei de „Psihologie Medicală, Psihiatrie și Narcologie” al USMF „N. Testemițanu”;
- Persoanele cu probleme de Sănătate din mun. Chișinău;
- Profesioniștii angajați în CCSM Chișinău;
- colaboratorii instituțiilor implicați în realizarea proiectului.

Beneficiarii indirecti:

- familiile și rudele persoanelor ce beneficiază de serviciile de SM;
- Studenții USMF „N. Testemițanu”;
- Autoritatea Publică Locală și Centrală;
- Comunitatea în general.

În perioada de implementare a proiectului au fost preconizate următoarele activități:

1. Pentru elaborarea mecanismelor și instrumentelor de dezvoltare a Serviciilor Comunitare în domeniul Sănătății Mentale, în contextul realizării prevederilor capitolului XII a Politicii Naționale de Sănătate vizînd asigurarea condițiilor pentru ameliorarea sănătății mentale, a fost prevăzută vizita experților internaționali și anume a expertului elvețian **Daniel Kessler**. Vizita căruia a avut loc în perioada de 16 mai – 20 mai 2009 care a conținut mai multe activități:

15 - 17 iunie 2009 - trening: **“Planificarea strategică, monitorizarea și evaluarea necesităților sistemului de SM.”**

18 iunie 2009 – *atelier de lucru* **“Asistența psihiatrică în Moldova: probleme, priorități și soluții”**.

19 iunie 2009 – Masă rotundă **“Mecanismele și instrumentele de dezvoltare a Serviciilor Comunitare în domeniul Sănătății Mentale, în contextul realizării prevederilor capitolului XII a Politicii Naționale de Sănătate”**.

Denumirea proiectului: **“Extinderea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități”**

Durata: august 2009 – octombrie 2009

Finanțator:

Scopul proiectului: Îmbunătățirea calității vieții a copiilor și tinerilor cu dizabilități mixte severe prin extinderea serviciului CCTDM „Danco”.

Obiective:

1. Reabilitarea vocațională a beneficiarilor în cadrul CCTD „Danco”;
2. Organizarea activităților recreative pentru în ograda internă a centrului pentru beneficiarii Centrului DANCO;
3. Asigurarea accesului egal și echitabil la servicii pentru beneficiarii Centrului DANCO.

Grupul țintă:

- copii de la 10 ani cu dizabilități mixte severe (fizice și psihice);
- tineri până la 18 - 30 ani cu dizabilități (fizice și psihice).
- familiile cu rude suferinde;
- comunitatea;
- organele de asistență socială și de sănătate.

In perioada de implementare a proiectului au fost preconizate următoarele activități:

1. Activități de play terapie și ergoterapie:

Pentru realizarea activității respective a fost procurat *echipament multifuncțional moale în formă de cuburi, o masă de fotbal (joc), jocuri de dezvoltare și dezvoltare muzicală, echipament pentru desen și un ionizator.* Echipamentul moale în formă de cuburi este folosit la activitățile de chinetoterapie, la diverse activități ocupaționale, la manifestări, la diverse competiții sportive și la ludoterapie.

Jocurile de dezvoltare masa de fotbal echipament pentru desen și dezvoltare muzicală contribuie la dezvoltarea proceselor psihice cognitive ale beneficiarilor și desigur, contribuie considerabil la ameliorarea stării lor. Ionizatorul procurat este ideal pentru curățirea aerului în încăpeile unde se promovează activitățile cu beneficiarii centrului. El susține efectiv componenta aeroionică a aerului, elimină sindromul anxietății cronice, este foarte binevenit în profilactica diverselor maladii pulmonare și cu caracter alergic, ceea ce este foarte important pentru menținerea stării sănătății a copiilor și tinerilor cu dizabilități mixte severe.

2. Crearea terenului de joacă.

Un succes important este apariția posibilității persoanelor cu probleme de sănătate mentală și fizică să beneficieze de servicii de calitate așa ca - ieșiri la aer liber și petrecerea unor activități în condiții favorabile pe un teritoriu amenajat.

3. Crearea facilităților de suport

Balustradele de ieșire și balustradele din blocurile sanitare servesc la deplasarea desinestătătoare a persoanelor cu deficiențe fizice, ceea ce contribuie la îmbunătățirea vieții lor.

